

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Mgr. Jiřiny Jislové a soudců JUDr. Renaty Polákové a Mgr. Aleny Jedličkové ve věci

žalobce: **Ing. David Jánošík**, insolvenční správce dlužníka PSJ, a.s., IČO: 25337220
sídlem dlužníka Jihlava, Jiráskova 3960/32
sídlem Gočárova 1105/36, 500 02, Hradec Králové
zastoupený advokátem JUDr. Pavlem Hráškem
sídlem Týnská 1053/21, 110 00, Praha 1

proti

žalované: **X-LOFT s.r.o.**, IČO: 27368327
sídlem Jana Masaryka 194/39, 120 00, Praha 2 – Vinohrady
zastoupená advokátem JUDr. Vladimírem Jaškem, Ph.D., LL. M., MCI Arb
sídlem Pařížská 67/11, 110 00, Praha 1

za účasti vedlejší
účastnice na straně

žalované: **Raiffeisenbank a.s.**, IČO: 49240901,
sídlem Hvězdova 1716/2b, 140 78, Praha 4

o 1 330 070 Kč s přísl.,

k odvolání žalované proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 26. února 2021, č. j. 18 C 66/2020-137,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně **se potvrzuje.**

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud prvního stupně zamítl námitku žalované ze dne 24. 4. 2020 ohledně nedostatku pravomoci soudu, kterou tato odůvodnila tím, že smlouva o dílo, ze které vyplývá žalobní požadavek, obsahuje v čl. 20 ujednání o řešení sporů v rozhodčím řízení, a to konkrétně v čl. 20.2, v němž je upraveno ustanovení Rady pro řešení sporů, v čl. 20.4 upravujícím závaznost rozhodnutí této rady, a v čl. 20.6, podle něhož mají být řešeny spory v rozhodčím řízení podle pravidel arbitráže Mezinárodní obchodní komory, přičemž tento spor není incidenčním sporem ve smyslu § 159 odst. 1 ins. zák.
2. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že předmětem žaloby je vrácení neoprávněně čerpané bankovní záruky žalovanou v předmětné výši vystavené vedlejší účastnicí na straně žalované až do výše 1 600 000 Kč k zajištění řádného splnění povinností ze smlouvy o dílo uzavřené dne 26. 3. 2010 mezi PSJ, a .s. (dále jen dlužníkem) a žalovanou ve znění dodatků č. 1 z 10. 8. 2011 a č. 2 z 1. 11. 2011, přičemž vedlejší účastnice uvedenou pohledávku ve výši 1 603 200 Kč, představující záruku a bankovní poplatek, přihlásila do insolvenčního řízení ohledně majetku dlužníka jako nepodmíněnou pohledávku v rozsahu 438 500 Kč již vyplacené bankovní záruky, jejíž oprávněnost žalobce popírá, a ve zbylém rozsahu jako podmíněnou pohledávku. Rozhodčí doložku shledal soud prvního stupně neplatnou z důvodu, že v ní nejsou obsažena transparentní pravidla pro výběr rozhodce, neboť se může jednat o rozdílný počet kvalifikovaných osob dle seznamu, který však není součástí smlouvy, či osob mimo seznam, které však ve smlouvě nejsou nijak dále specifikovány. Navíc je uvedenou rozhodčí doložkou sjednán speciální orgán ustanovený ad hoc, nikoliv rozhodčí soud působící na území ČR. Výběr stanoveného rozhodce

Shodu s prvopisem potvrzuje Vladimíra Kantorová.

by tak měla nepřipustně provést osoba, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona, jež rozhodce jmenuje z okruhu osob, s nimiž dlouhodobě spolupracuje, jejichž seznam i nadále vede a jejichž činnost organizačně a administrativně zajišťuje, což má za následek neplatnost rozhodčí doložky podle § 39 zákona obč. zák. ve znění zák. č. 40/1964 Sb. S odkazem na usnesení NS ze dne 28. 4. 2015, sp. zn. 26 Cdo 3662/2014 uzavřel, že vůle stran vyjádřená v rozhodčí doložce nemůže být respektována, jelikož odporuje pravidlům spravedlivého procesu

3. Proti tomuto usnesení podala žalovaná včasné odvolání, ve kterém namítla, že rozhodnutí soudu spočívá dle názoru žalované na nesprávném právním posouzení věci. Soudem prvního stupně uvedený judikát na předmětnou věc vůbec nedopadá, když v něm byla řešena otázka arbitrážního centra závislého na účastnících sporu či jejich právních zástupcích, kteří jim zajišťovali práci začleňováním rozhodčí doložky s pověřením k výběru rozhodce do svých smluv, což není tento případ. Zde bylo rozhodčí řízení ujednáno dle pravidel Mezinárodní obchodní komory, čímž bylo sjednáno řešení sporů Mezinárodním rozhodčím soudem při Mezinárodní obchodní komoře (ICC) v Paříži (s odkazem na rozhodnutí NS ČR ze dne 26. 9. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1034/2012). Uvedený rozhodčí soud sice není stálým rozhodčím soudem zřízeným podle českého zákona, nicméně jedná se o světově renomovaný a dlouhodobě etablovaný stálý rozhodčí orgán, jehož význam i působnost dalekosáhle přesahuje význam a pozici jakéhokoliv tuzemského stálého rozhodčího soudu, včetně Rozhodčího soudu při HK ČR a AG ČR, jako samotný spory nerozhoduje, ale zajišťuje správu sporů rozhodovaných rozhodčími senáty, složenými z rozhodců uvedených ve veřejně dostupném seznamu, který uvedený soud ICC vede, a to v souladu s tzv. Pravidly ICC pro rozhodčí řízení. Sjednají-li si smluvní strany mezi sebou rozhodčí doložku dle ICC Pravidel, vyjadřují tím souhlas, aby soud ICC rozhodčí řízení administrativně zajistil (čl. 6 odst. 2 ICC Pravidel). Rozhodčí senát se skládá z jednoho nebo tří rozhodců (čl. 12 odst. 1 ICC Pravidel) dle dohody stran. V případě, že se nedohodnou na osobě jediného rozhodce, jmenuje jej soud ICC. Mají-li spor rozhodovat tři rozhodci, jmenuje po jednom každá ze stran a třetího jmenuje soud ICC jako předsedu senátu, neurčí-li si strany jinak. Nezávislost a nestrannost rozhodců je zajištěna, když rozhodce je před svým jmenováním nebo potvrzením povinen písemně sdělit soudu ICC veškeré skutečnosti nebo okolnosti, které by mohly z pohledu stran zpochybnit jeho nezávislost, a jakékoliv jiné okolnosti, které by mohly zapříčinit odůvodněné pochyby o jeho nestrannosti (čl. 11 odst. 2 a 3 ICC Pravidel). Strany jsou oprávněny proti určení rozhodce uplatnit námitky z výše uvedených důvodů a soud ICC rozhodce v případě důvodnosti námítky vymění (čl. 14 a 15 ICC Pravidel). ICC Pravidla jsou veřejně dostupná na webových stránkách soudu, jsou pravidelně aktualizovaná pro potřeby praxe a umožňují smluvním stranám zvolit si nezávislého a nestranného rozhodce dle jasných a srozumitelných ustanovení, tedy nelze na daná pravidla pohlížet jinak než jako na transparentní. Jeho činnost je více než srovnatelná s činností „stálého rozhodčího soudu“ ve smyslu tuzemských právních předpisů. Odborná literatura se přiklání k závěru, že na soud ICC je třeba nahlížet jako na stálý rozhodčí soud. Soud prvního stupně se však vůbec nezabýval otázkami, zda je rozhodčí řízení u soudu ICC řízením před stálým rozhodčím soudem či rozhodčím řízením ad hoc, zda je § 13 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení aplikovatelný na i na zahraniční subjekty, za jakých podmínek lze takový zahraniční soud považovat za obdobu stálého rozhodčího soudu v ČR a jeho pravidla považovat za transparentní a zda lze soudem prvního stupně uvedený judikát aplikovat i na zahraniční rozhodčí soud. V doplnění odvolání poukázal na skutečnost, že právní zástupce žalované je členem Komise pro mezinárodní arbitráž ICC ČR a o rozhodnutí soudu prvního stupně informoval její Národní výbor, který se dne 25. 5. 2021 k rozhodčímu řízení jednoznačně vyjádřil a s jeho vyjádřením se žalobce plně ztotožňuje. Dle uvedeného odborného stanoviska ustálená judikatura NS uznává rozhodčí doložky ve prospěch pravidel pro rozhodčí řízení Mezinárodní obchodní komory (ICC) jako zásadně platné (s odkazem na usnesení NS ze dne 30. 9. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1034/2012, ze dne 24. 10. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1166/2013 a ze dne 29. 10. 2020, sp. zn. 23 Cdo 1258/2020). ICC byla založena již v roce 1919 a je světovou obchodní organizací, reprezentuje tisíce společností a asociací z více než 130 zemí, je pozorovatelem v OSN a působí

při skupině G20, má zastoupení u Evropské komise apod. Její pravidla se stala jedním z nejdůležitějších pilířů mezinárodního obchodu, má rozvinutý systém rozhodčího řízení zastřešený nezávislým Mezinárodním rozhodčím soudem při ICC. Ten sám spory nerozhoduje, ale zajišťuje správu sporů rozhodovaných rozhodčími senáty dle jím stanovených pravidel. Seznamy rozhodců jsou otevřené a výběr rozhodců je regulován přísnými pravidly, kdy je upřednostněna autonomie vůle, tj. dohoda stran a je zajištěna i nestrannost a nezávislost rozhodce. Jedná se tak o nezávislou, profesionálně spravovanou celosvětově uznávanou a dlouhodobě etablovanou mezinárodní rozhodčí instituci, která materiálně naplňuje znaky stálého rozhodčího soudu, což uznává i NS ČR a lze jej využívat i na základě Evropské úmluvy o obchodní arbitráži, která pro případ prorogace ukládá povinnost řídit se pravidly stálé rozhodčí instituce. Navrhla, aby odvolací soud napadené rozhodnutí změnil a řízení ve věci zastavil, případně aby napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

4. Žalobce se k odvolání žalované nevyjádřil, ačkoliv mu odvolání bylo řádně zasláno.
5. Vedlejší účastnice poukázala na to, že není účastníkem řízení, není jí znám obsah žaloby ani rozhodnutí soudu ve věci a není tak legitimována se vyjádřit k odvolání. Je pouze účastnicí insolvenčního řízení dlužníka, do kterého z bankovní záruky přihlásila dvě nepodmíněné pohledávky z jí poskytnutého plnění, a to ve výši 438 500 Kč a 888 570 Kč.
6. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadené usnesení podle § 212 a § 212a zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen o. s. ř.) aniž nařizoval jednání (§ 214 odst. 2 písm. c) o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
7. Podle § 106 odst. 1 o. s. ř. jakmile soud k námitce žalovaného uplatněné nejpozději při prvním jeho úkonu ve věci samé zjistí, že věc má být podle smlouvy účastníků projednána v řízení před rozhodci nebo rozhodčí komisí spolku, nemůže věc dále projednávat a řízení zastaví; věc však projedná, jestliže účastníci prohlásí, že na smlouvě netrvají nebo že netrvají na projednání věci před rozhodčí komisí spolku. Soud projedná věc i tehdy, jestliže zjistí, že věc nemůže být podle práva České republiky podrobena rozhodčí smlouvě, nebo že rozhodčí smlouva je neplatná, popřípadě že vůbec neexistuje nebo že její projednání v řízení před rozhodci přesahuje rámec pravomoci přiznané jim smlouvou, anebo že rozhodčí soud odmítl věcí se zabývat.
8. Ze smlouvy o dílo „Design & Build“ ze dne 26. 3. 2010 uzavřené mezi dlužníkem jako zhotovitelem a žalovanou jako objednatelem se podává, že jejím předmětem byla realizace bytového domu U Libeňského pivovaru, kdy ve smlouvě budou mít slova a výrazy stejný význam, jaký je jim připisován v Obchodních podmínkách dle bodu 18., k nimž se vztahuje tato smlouva a které jsou součástí této smlouvy. Následující dokumenty pak tvoří součást smlouvy a při nejasném výkladu je dokument s nižším číslem nadřazen dokumentu s vyšším číslem, kdy na 1. místě je smlouva o dílo, na 2. Příloha k nabídce, na 3. vzory bankovních záruk a na 18. místě Obchodní podmínky. Dle Přílohy k nabídce účastníci u bodu 20.2 obchodních podmínek sjednali, že Rada pro řešení sporů bude složena ze dvou osob, bude působit jako mediátor v případě sporů a bude ji za objednatele tvořit Ing. Jiří T. a za zhotovitele Ing. František V.. Ohledně bodu 20.6 účastníci sjednali, že spory vyplývající ze smlouvy budou řešeny soudem, a to městským soudem v Praze. Dle obchodních podmínek bod 20.2 spory bude řešit Rada pro řešení sporů v souladu s článkem 20. 4. a bude složena dle Přílohy k nabídce jedním či třemi osobami a každá strana může této Radě po jejím ustavení písemně předložit spor k rozhodnutí, přičemž Rada vydá do 84 dnu své rozhodnutí, kterým jsou strany vázány, pokud do 28 dnů neoznámí svůj nesouhlas druhé straně. Poté se dle článku 20.5 ještě pokusí o smírné řešení ještě před arbitráží. Bod 20.6 obsahuje ustanovení, že pokud není spor vyřešen smírně a rozhodnutí Rady, pokud bylo vydáno, se nestalo konečným a závazným, bude definitivně vyřešen mezinárodní arbitráží, nedohodnou-li se strany jinak, a to podle Pravidel arbitráže Mezinárodní obchodní komory třemi arbitry ve sjednaném jazyce.

9. Z uvedeného je zřejmé, že tím, že ujednáním smluvních stran byla určena jako přednostní součást smlouvy o dílo Příloha k nabídce (na 2. místě) před Obchodními podmínkami (na 18. místě), která modifikovala bod 20.6 těchto obchodních podmínek tak, že spory nebudou řešeny arbitráží, ale soudem, je zřejmé, že úmyslem smluvních stran nebylo řešení sporů za pomoci rozhodčí instituce, ale soudem, a tedy smlouva fakticky neobsahuje žádné ujednání o prorogaci. Co se týká otázky předjednání sporu před sjednanou Radou pro řešení sporů, v obchodních podmínkách je toto uvedeno jako možnost, nikoliv jako povinnost, tedy ani případné nedodržení tohoto řešení nemůže představovat překážku pro soudní projednání sporu.
10. Byť tedy odvolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně nepochybuje o tom, že rozhodčí doložku odkazující na Mezinárodní rozhodčí soud Mezinárodní obchodní komory v Paříži s tím, že spory mezi stranami budou řešeny dle jeho pravidel, by bylo třeba považovat za dostatečně určitou a tedy platnou, neboť tím, že by odkazovala na institucionální rozhodčí soud, jímž dle odborné literatury rozhodně uvedený soud je, by se obsahovou součástí smlouvy stal i řád tohoto soudu, nelze přehlédnout, že smluvní strany ve smlouvě o dílo výslovně vyloučily možnost mezinárodní arbitráže a řešení sporů svěřily soudům. Určení nesprávného věcně příslušného soudu pak nečiní toto vyloučení arbitráže neplatným. I když se soud prvního stupně touto otázkou nezabýval a své zamítavé rozhodnutí opřel o zcela odlišný právní důvod, je jeho rozhodnutí s ohledem na shora uvedené věcně správným, proto je odvolací soud postupem podle § 219 o. s. ř. potvrdil.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř., ve lhůtě dvou měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím soudu prvního stupně.

Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 6. září 2021

Mgr. Jiřina Jislová v. r.
předsedkyně senátu